

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

**ПРОГРАМА
вступних випробувань на здобуття
освітнього ступеня «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
(на 3 курс на основі ОКР Молодший спеціаліст)**

Затверджено на засіданні
Ради факультету
музичного мистецтва
Протокол № 9 від 14.01.2020 р.

Київ - 2020

На даний освітній ступінь приймаються особи, які здобули ОКР «Молодший спеціаліст» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», напрямом 5.020204 «Музичне мистецтво» (дивись Додаток 3 до Правил вступу).

Фаховий іспит складають абітурієнти, які вступають на спеціальність 025 «Музичне мистецтво», спеціалізації: «музичний фольклор», «дерегентсько-хорова», «бандура /кобза».

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Конкурсний відбір здійснюється *за результатами фахового випробовування (усно)*, яке оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів.

Вступне випробування складається з теоретичної частини (історія музики, гармонія; (усні відповіді на питання з означених дисциплін)) і практичної частини (виконання сольної програми, диригування, співу) та спрямоване на виявлення рівня сформованості професійно значущих знань, умінь та навичок абітурієнтів.

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

ІСТОРІЯ МУЗИКИ

Тема: Художні напрями в західноєвропейській музиці ХУІІ- ХУІІІ ст.

Поява та становлення жанрів опери, ораторії, кантати, сюїти, сонати, інструментального концерту, симфонії. Збагачення виражальних можливостей музики шляхом широкого використання принципу контрасту (багаточасні форми, тематичний контраст, тембровий контраст). Відбиття в музичному мистецтві деяких загально-стильових рис бароко (драматично-експресивний характер, контрастна багатоплановість музичних образів, монументальність циклічних форм), рококо (тендітність, вишуканість образів, насичення мелодики мелізмами, переважаючий гомофонний склад, легкість, прозорість фактури), класицизму (нормативність, рівновага раціонального та емоціонального, стрункість, врівноваженість, симетричність музичних композицій). Подальший розвиток європейських національних композиторських шкіл.

Тема: Напрями та течії в західноєвропейській музиці кінця ХІХ – початку ХХ ст.ст.

Межа ХІХ-ХХ ст. ст. – етап докорінного перегляду естетичних ідеалів. Взаємодія і взаємовплив різних ідейно-художніх концепцій, стильове розмаїття музичної творчості. Поглиблення процесу розмежування музичного мистецтва на музику серйозну, академічну і розважальну, легку (оперета, кабаре, кафешантан, вар'єте, мюзик-хол). Нові явища в сфері музичного побуту міст Європи негритянський джаз, угорсько-циганські ансамблі.

Продовження традицій музичної класики на основі розвитку романтичних та реалістичних тенденцій, зв'язку з фольклором, використання традиційних музичних форм і засобів виразності в творчості, зокрема, російських

композиторів А. Лядова, О. Глазунова, С. Танєєва, А. Арєнського, В. Калиннікова, С. Рахманінова та ін.

Нові національні композиторські школи. Виникнення та формування національних композиторських шкіл в Прибалтиці. Тематика, жанровий склад, народно-національні основи творчості А. Юр'яна, Я. Вітола, Е. Дарзиня – основоположників литовської композиторської школи, М. Людвіга, А. Каппа, М. Саара – основоположників естонської композиторської школи, М. Петраускаса, М. Чюрльоніса – основоположників литовської композиторської школи. Історичне значення основоположників національної композиторської школи М. Балангівадзе, З. Паліашвілі в Грузії, А. Риграня, А. Спендіарова у Вірменії, І. Гаджибекова, М. Магомаєва в Азербайджані.

Нові стильові течії в європейській музиці кінця ХІХ – початку ХХ ст. Нові естетичні системи в мистецтві цього періоду та їх реалізація в творчості європейських композиторів – імпресіонізму (К. Дебюссі, М. Равель, П. Дюка), символізму (О. Скрябін, К. Дебюссі), веризму (Д. Пуччіні, П. Масканьї, Р. Леонкавалло), експресіонізму (А. Шенберг, А. Берг, А. Веберн), урбанізму (Ж. Орік, Д. Мійо, А. Онеггер), неопримітивізму (І. Стравинський, П. Хіндеміт, С. Прокоф'єв).

Тема: Місце та роль М. Лисенка в розвитку української музичної культури. Жанрові різновиди оперної спадщини М. Лисенка.

Творчість М. Лисенка (1842 – 1912) – якісно новий етап в українській музиці -етап професіоналізму. Новаторська роль М. Лисенка як композитора, що започаткував розвиток в українській музиці жанрів кантати, хорової поеми, дитячої опери, став одним з фундаторів музичної фольклористики, національної музичної освіти.

Діяльність М. Лисенка як хорового диригента та піаніста. Основні етапи життєвого шляху М. Лисенка. Огляд творчого доробку М. Лисенка.

Оперна творчість – жанрові різновиди, образи, стиль, музична мова. Історико-героїчна опера “Тарас Бульба”, лірико-побутова - ”Наталка-Полтавка”. Особливості музичної драматургії цих опер.

Лисенко як музичний інтерпретатор поезії Шевченка. Твори різних жанрів на вірші поета (кантата “Радуйся, нива неполітая”, хорова поема “Іван Гус, хори з музики до Гамалії”), солоспіви (“На городі коло броду”, “Якби мені черевики”, “Садок вишневий коло хати” та ін.).

Характеристика лисенкових збірників обробок народних пісень для голосу і для хору. Хорова творчість (“Вічний революціонер”, “Ой що в полі за димове”). Камерно-вокальна творчість М. Лисенка (“Коли настав чудовий май”, “В грудях вогонь”, Безмежнеє поле”, “У мене був коханий, рідний край”, “Місяцю-князю”) та камерно-інструментальна музика (“Елегія”, “Героїчне скерцо”, українські рапсодії та ін.).

Тема: М. Леонтович – майстер хорової обробки народної пісні

М. Леонтович (1877 - 1921) – видатний майстер хорового письма. Життєвий і творчий шлях. Яскраве втілення менталітету українського народу, різних аспектів народного життя в хорових обробках народних пісень (понад

200). Внесок М. Леонтовича в розвиток цього жанру. Творче поєднання в хорах М. Леонтовича засобів класичної поліфонії, з традиціями народного підголоскового співу. Нова форма обробки народної пісні – хорова поема (“Щедрик”, “Мак”, “Піють півні”). Роль тембрової драматургії в обробках “Пряля”, “Козака несуть”, “Дударик” та ін. Оригінальні хорові твори – “Льодолом”, “Літні тони”, “Моя пісня”, “Легенда”, духовні хорові твори.

Рекомендована література

1. Друзкин М. История зарубежной музыки / М. Друзкин. – М., 1999. – Вып. 3; М., 1996. – Вып. 7.
2. Історія культури України у запитаннях і відповідях / Авт. кол.: В.А. Бокань, Н.Г. Гозулова та ін. - К., 1993. – Ч. 1.
3. Історія культури України у запитаннях і відповідях / Авт. кол.: В.А. Бокань, Н.Г. Гозулова та ін. - К., 1994. – Ч. 2.
4. Історія української музики. Т. 1. Від найдавніших часів до середини ХІХ ст. / Відп. ред. М.М. Гордійчук. - К., 1999.
5. Ливанова Т. История западноевропейской музыки. Т. 2. - М., 1992.
6. Ливанова Т. История западноевропейской музыки. Т. 1. - М., 1993.
7. Лобанова М. Западноевропейское музыкальное барокко: проблемы эстетики и поэтики. - М., 1994.

ГАРМОНІЯ

Тема: Принципи гармонізації мелодії і басу

Гармонізація мелодії і басу як спосіб розкриття гармонічних можливостей і збагачення її багатоголосним супроводом. Аналіз особливостей мелодії і басу, метроритму, форми. Визначення гармонічної пульсації залежно від темпу, розміру, жанру.

Методика рішення завдань як система логічних послідовних дій.

З'єднання трізвуків і сектакордів кварто-квінтового і секундового співвідношення.

Норми голосоведіння при гармонізації мелодичних стрибків при зміні гармоній. Перевага протилежного й прямого руху двох крайніх голосів до недосконалих консонансів. Неприпустимість прихованих квінт і октав.

Гармонізація висхідних і низхідних стрибків до терції акорду.

Гармонізація висхідних і низхідних стрибків до прими і квінти акорду.

Тема: Гармонія на основі голосоведіння: прохідні й допоміжні звороти

Поняття про акорди мелодичного походження, що виникають між функціонально основними акордами на відносно легких долях такту.

Виникнення прохідних акордів на основі плавного руху басу. Співвідношення басу і сопрано. Виникнення співзвуч не терцієвої структури як прохідних.

Прохідні звороти на основі тоніки, субдомінанти, увідного септакорду, септакорду II ступеня. Застосування прохідних зворотів у процесі розвитку.

Виникнення допоміжних акордів на основі витриманого басу. Принципи

голосоведіння. Допоміжні звороти до тоніки і доміанти.

Застосування допоміжних зворотів у експозиційних розділах, у половинній каденції як плагального доповнення до періоду.

Тема: Загальні закономірності ладогармонічного розвитку в музиці віденських класиків

Централізація ладових відношень, прямолінійна функціональність як головна основа гармонії в музиці Гайдна, Моцарта, Бетховена. Автентичність. Домінантовий тризвук і доміантсептакорд – найбільш типові засоби. Ввідний септакорд – акорд з великою напругою. Часте вживання тоніки. Роль акордів субдомінантової групи. Найважливіші субдомінантові гармонії: другого ступеню сектакорд, субдомінантовий тризвук, другого ступеню септакорд і його обернення.

Альтеровані співзвуччя: акорди із збільшеною секстою, неаполітанський сектакорд, доміантсептакорд із підвищеною квінтою. Значення модуляційного процесу в гармонії віденських класиків. Відхилення і модуляції в тональності I ступеня споріднення. Роль модулюючих секвенцій.

Тема: Діатонічна система натурального мажору й мінору

Властивості побічних акордів. Змінність функцій акордів у діатоніці. Роль медіант у функціональному розвитку.

Характеристика VI ступеню. Тризвук VI ступеню у плагальному звороті у якості слабкої субдомінантової гармонії: I-VI - IV (II), як місцева доміанта у звороті VI - II.

Характеристика III ступеню. Тризвук III ступеню у доміантовому значенні у звороті III - VI, III - IV. Сектакорд III ступеня (доміанта з секстою) з розв'язанням і у каденційних зворотах. Відношення двох медіант. Зворот VI - III, III - VI. Особливості натурального мінору. Відмінності в доміантовій групі. Паралельна змінність VII - III, III - VII. Фригійський зворот у мелодії і басі, способи його гармонізації.

Рекомендована література

1. Дубінін І. Гармонія. – К., 1981 – Ч. 1.
2. Дубінін І. Гармонія. – К., 1981 – Ч. 2.
3. Дубовский И. и др. – Учебник гармонии. – М. 1991.
4. Зелинский В. Курс гармонии в задачах. – М., 1992.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

***Вимоги до складання фахового іспиту
«Музичний фольклор»***

Абітурієнт повинен виконати такі творчі завдання:

- виконати в автентичному варіанті чи обробці без супроводу 4 - 5 народних творів (пісня – для вокалістів-фольклористів / інструментальний твір – для інструменталістів - фольклористів) різних стилів та жанрів народної музичної

творчості. Програма повинна бути складена за принципом контрасту (пісні для виконання можна вибирати з будь-яких збірок народних пісень, а також із експедиційних матеріалів).

- зробити аналіз народнопісенних творів, що виконувалися: надати характеристику виконуваних творів, розкриваючи питання художньо-образного змісту, жанрових та стилєвих особливостей, умов побутування твору і т. ін.

В ході виконання творчих завдань абітурієнт повинен виявити такі уміння і навички:

- продемонструвати музикальність, належний рівень виконавських умінь та навичок традиційного співу / інструментального музикування, чіткість дикції (для вокалістів-фольклористів), чистоту інтонації;
- виявити компетентність з теорії музики та сольфеджіо (слуховий аналіз інтервалів, акордів, ладів, спів від заданого звука вгору та/або вниз інтервалів, акордів);
- виявити розуміння художньо-образного змісту, регіональних жанрових та стилєвих особливостей виконуваних творів, особливостей регіональної художньої культури, орієнтування в питаннях історії та теорії вітчизняної та зарубіжної музичної культури, здатність коротко і логічно формулювати думку;
- виявити здатність до емоційного відгуку та сценічного перевтілення, художньо-інтерпретаційні уміння.
- абітурієнт повинен мати здоровий голосовий апарат (для вокалістів-фольклористів).

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

В автентичному варіанті чи обробці 4 - 5 різножанрових народних твори (пісня / інструментальний твір) з регіону походження абітурієнта, або українські народні пісні:

Посіяла огірочки
Копав, копав криниченьку
Їхав козак за Дунай
Ой ти ніченько - чарівниченько
Ой, гиля, гусоньки на став
Била мене мати
Добрий вечір тобі, пане господарю
Несе Галя воду
Ой чорна я си чорна
Через сад – виноград
Весняночка – паняночка
Ой, Марічко, чичері
Пора, мати, жито жати
Ой у полі озеречко
Косарі косять
Їхали козаки із Дону додому
Зоре моя вечірняя
Мене мати породила

Ніч яка місячна, зоряна, ясна
Виспівує соловейко
Прилетіла ластівочка...

та інші твори із будь-яких збірок народних пісень, а також із власних експедиційних матеріалів.

Рекомендована література

1. Антонюк В.Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) / В.Г. Антонюк. – К., 2007.
2. Дмитриев Л. Основы вокальной педагогики / Л. Дмитриев. – М., 2008.
3. Егоров А. Гигиена голоса / А. Егоров. – М., 1992.
4. Іваницький А. Українська народна музична творчість / А. Іваницький. – К.: Муз. Україна, 1999.
5. Іваницький А. Український музичний фольклор / А. Іваницький. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 320 с.
6. Іваницький А. Хрестоматія з українського музичного фольклору / А. Іваницький. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 540 с.
7. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – К., 2001.
8. Сердюк О.В. та ін. Українська музична культура: від джерел до сьогодення (Навч. монографія) / О.В. Сердюк, О.В. Уманець, Т.О. Слюсаренко. – Х.: Основа, 2002. – 400 с.

Збірники пісень

1. Весілля. Кн. I, 2. - К., 1982.
2. Гошовский В. Украинские песни Закарпатья. - М., 1968.
3. Жартівливі пісні. - К., 1967.
4. Ігри та пісні. Весняно-літня поезія трудового року. - К., 1963.
5. Квітка К. Українські народні мелодії. - К., 1922.
6. Колядки та щедрівки. Зимова обрядова поезія трудового року. - К., 1965
7. Наймитські та заробітчанські пісні. - К., 1975.
8. Пісні літературного походження. - К., 1978.
9. Рекрутські та солдатські пісні. - К., 1974.
10. Терещенко О. Історія та звичаї села Хведварь у розповідях і піснях Марії Кузьменко / Олександр Терещенко. – Кіровоград-Київ, 2012. – 144 с.
11. Традиційні пісні українців Північного Підляшшя / [За матеріалами експедицій 1999-2001 Лариси Лукашенко та Галини Похилевич]. – Львів: Камула, 2006. – 308 с.
12. Хай М. Українська інструментальна музика усної традиції : [Нотн. зб.] / Михайло Хай ; запис, нот. ред. і транскрипції М. Хая, окремі транскрипції студ. істор.-теорет. та композит. фак-тів НМАУ ім. П. Чайковського. – Дрогобич: Коло. – 2011. – 467 с., нот.
13. Цехмістрок Ю. Народні пісні Волині: Фонографічні записи 1936-1937 років / Джерельні матеріали та видання Б. Столярчука; відчитання та заг. редакція Б. Луканюка. – Львів; Рівне, 2006. – 480 с. нот., іл., CD.
14. Чумацькі пісні. - К., 1976.

Вимоги до складання фахового іспиту
«Диригентсько-хорова»

Абітурієнт повинен:

- продиригувати два хорові твори, різні за характером та метром, один з яких – а cappella;
- виразно проспівати напам'ять хорові партії, виконуваних творів;
- виконати напам'ять на фортепіано партитуру хорового твору а cappella;
- зробити усний музично-теоретичний та хорознавчий аналіз виконуваної хорової партитури;
- виконати в народній (або академічній) манері два вокальних твори із супроводом;
- продемонструвати глибоке розуміння художнього змісту, музичної форми, жанрових та стильових особливостей виконуваних творів;
- належно володіти виконавськими навичками;
- продемонструвати художньо-інтерпретаційні уміння;
- співати від заданого звука різних звукорядів (вгору і вниз), в тому числі звукорядів ладів народної музики;
- співати від заданого звука або в тональності простих або характерних інтервалів з розв'язанням;
- співати тризвуки та їх обернення, домінантсептакорд та його обернення, септакорд сьомого ступеня та його обернення з розв'язанням;
- визначати: звукоряди ладів, інтервали, акорди (тризвуки та їх обернення, септакорди другого, п'ятого та сьомого ступенів з оберненнями), акордові послідовності;
- читати з листа нотний текст.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

із супроводом

Лисенко М.	хор «За світ стали козаченьки» з опери «Тарас Бульба»
Моцарт В.А.	Реквієм «Hostias»
Рахманінов С.В.	Фінальна сцена та хор з опери «Алеко»
Ревуцький Л.	«Дід іде»
Форе Г.	Реквієм «Kyrie»
Чайковський П.	сцена балу у Ларіних з I дії опери «Євгеній Онегин»
Шуберт Ф.	Messa B- dur «Agnus Dei»
Шуберт Ф.	Messa G-dur «Credo»

а cappella

Бортнянський Д.	Концерт №15
Козицький П.	«Ой у полі, полі»,
Кошиць О.	«Вийди Грицю на вулицю», «Колискова»
Лисенко М.	«Перший вінок веснянок»,

Рахманінов С.

Хоровий концерт «В молитвах
неусыпающую Богородицу»

Шамо І.

«Купальська» №2 з опери «Ятранські
ігри»

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

СОПРАНО

АРІЇ:

Бах Й. С.

Арія сорано з «Magnificat»

Гендель Г.-Ф.

Арія Ромільди з опери «Ксеркс»

Каччіні Д.

Арія Рінальдо» з опери «Рінальдо»

Моцарт В.-А.

Ave Maria.

Перголезі Д.-Б.

Арія Паміни з опери «Чарівна флейта».

Римський-Корсаков М.

Арія графині з опери «Весілля Фігаро».

Лисенко М.

Арія сопрано з «Stabat Mater»

Аріозо Снігуроньки з опери «Снігуронька».

Пісня Наталки «Ой я дівчина Наталка»,
«Віють вітри» з опери «Наталка-Полтавка»

РОМАНСИ:

Глінка М.

«Бедный певец» сл. В. Жуковського.

Римський-Корсаков М.

«О чем в тиши ночей» сл. О. Толстого.

Стеценко К.

«Вечірня пісня», «Плавай, плавай
лебедонько»

Лисенко М.

«Ой одна я одна» сл. Т. Шевченка

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ:

«Ой я знаю, що гріх маю», обр. Д. Задора.

«Чотири воли пасу я», обр. Війта.

«На вулиці скрипка грає».

«Ой не світи, місяченьку», обр. М. Лисенка.

«Ой піду я до млина», обр. Б. Лятошинського.

«Чи я в лузі не калина», обр. О. Сандлера.

«Лугом іду, коня веду», обр. М. Лисенка.

«Чом, чом не прийшов», обр. О. Чишка.

«Чи ти милий», обр. М. Лисенка.

«Співаночки мої», обр. С. Людкевича

«Така її доля», обр. Н. Ржецької.

«Ой ти дівчино», обр. А. Каціпинського.

МЕЦЦО-СОПРАНО

АРІЇ:

Глюк К. -В.

Арія Орфея з опери «Орфей і Еврідіка».

Глінка М.

сцена Вані з опери «Іван Сусанін».

Сен-Санс К.

Арія Даліли з опери «Самсон і Даліла»

Даргомижський О.
Моцарт В.-А.

Перша пісня Лаури з опери «Кам'яний гість».
Арія Керубіно з опери «Весілля Фігаро».

РОМАНСИ:

Глінка М.

«Я здесь, Инезилья», сл. О. С. Пушкина.

Гріг Е.

«Как сладко мне с тобой», сл. П. Риндіна.

Степовий Я.

«Серце поета».

Нижанківський О.

«Утоптала стежечку».

Шуман Р.

«О не забудь».

Шуберт Ф.

«Зустріч у лісі».

«Дівчина та смерть».

«До музики».

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ:

«Де ти, доню, барилася», обр. М. Лисенка.

«В кінці греблі шумлять верби», обр. М. Лисенка.

«Ой у полі садок», обр. О. Нижанківського.

«Ой під гаєм зелененьким», обр. Д. Січинського.

«Чи я в лузі», обр. Д. Січинського.

«Ой ти місяцю-зоре», обр. Д. Січинського.

«Через сад виноград», обр. М. Скорика.

«Тихо Дунай воду несе», обр. М. Скорика.

ТЕНОР

АРІЇ:

Гендель Г.-Ф

Арія Паріса

Amen, Alleluja

Доніцетті Г

Арія Неморіно з опери «Любовний напій»

Джордано У.

Caro mio ben.

Чайковський П

Пісня Вакули з опери «Черевички»

Лисенко М.

Пісня Петра з опери «Наталка – Полтавка».

РОМАНСИ:

Варламов О.

«На заре ты ее не буди».

Глінка М.

«Бедный певец» сл. В. Жуковського.

«Я помню чудное мгновенье...» сл. О.Пушкіна.

«В крови горит огонь желанья» сл. О.Пушкіна.

Лисенко М.

«Айстри»

«Смутної провесни» сл. Л. Українки.

«Чого мені тяжко» сл. Т. Шевченко.

«Якби зустрілися ми знову» Пісня Левка з опери «Утоплена».

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ:

«Якби мені не тиночки».

«Там, де Ятрань».

«Чорнії брови, карії очі».
«Ніч яка місячна».
«Стоїть гора високая».
«Гандзя».

БАРИТОН ТА БАС

АРИЇ:

Вагнер Р.	Пісня Вольфрама з опери «Тангейзер»
Верді Дж.	Аріозо Жермона з опери «Травіата»
Гендель Г.-Ф.	Арія Ксеркса з опери «Ксеркс».
Моцарт В.-А.	Арія Фігаро з опери «Весілля Фігаро»
Лисенко М.	Арія Зарастро з опери «Чарівна флейта».
Гулак-Артемівський С.	Три пісні Миколи з опери «Наталка Полтавка».
Римський-Корсаков М.	Пісня Тараса з опери «Тарас Бульба»
Чайковський П.	Каватина Султана з опери «Запорожець за Дунаєм».
	Аріозо Мізгіря з опери «Снігуронька».
	Арія Онєгіна з опери «Евгеній Онєгин»

РОМАНСИ:

Берг А.	«Пастух». Шведська пісня.
Глінка М.	«Болеро» сл. Н. Кукольника.
	«Сомнение» сл. М. Кукольника.
	«Память сердца» сл. Ф. Романи».
Гріг В.	«Лебедь».
Чайковський П.	«Уж гасли в комнатах огни».
Спендіаров А.	«К розе».
Респігі О.	«Снегопад».
Даргомижський О.	«Ночной зефир» сл. О. Пушкіна.
	«Я вас любил» сл. О. Пушкіна.
Кюї Ц.	«Царско-сельская статуя» сл. О. Пушкіна.

Рекомендована література:

1. Бухальський В.І. Азбука хорового диригування / В.І. Бухальський. – Рівне, 2005.
2. Казачков С.А. Дирижёрский аппарат и его постановка / С.А.Казачков. – М., 2007.
3. Колесса М.Ф. Основи техніки диригування / М.Ф. Колеса. – К., 1991.
4. Конерштейн М.М. Вопросы дирижирования. /М.М. Конерштейн. – К.: Музыка, 2002.
5. Лащенко А. З історії київської хорової школи / А.П. Лащенко. – К.: Музична Україна, 2007. – 200 с.
6. Мархлевський А.С. Практичні основні роботи в хоровому класі / А.С. Мархлевський. – К.: Музична Україна, 1996.
7. Матюхин В.П. Основы теории дирижирования (методические указания) / В.П. Матюхин. – Х., 2006.

8. Мусин И. Техника дирижирования / И. Мусин. – Л.: Музыка, 2007.
9. Пигров К.К. Управление хором / К.К. Пигров. – М., 2004.
10. Попова Т.В. Музыкальные жанры и формы / Т.В. Попова. – М., 1994.
11. Птица К.Б. Очерки по технике дирижирования / К.Б. Птица. – М., 1998.
12. Розумний І.К. Практичний посібник диригування / І.К. Розумний. – К., 2009.
13. Сивизьянов А.С. Проблемы мышечной свободы дирижёра хора / А.С. Сивизьянов. – М.: Музыка, 2003.
14. Українська сучасна хорова музика: хрестоматія з хорового диригування для вищих і середніх музичних закладів / за заг. ред. О.С. Тимошенка. – К., 1999.
15. Чесноков П. Хор и управление им / П. Чесноков. – М., 2002.

Вимоги до складання фахового іспиту
«Бандура / кобза»

Абітурієнт повинен:

- виконати концертну програму (два різнопланових інструментальних та вокально-інструментальних твори).
- продемонструвати рівень володіння комплексом практичних навичок співу та гри на інструменті;
- виявити глибоке розуміння художнього змісту, музичної форми, жанрових та стильових особливостей виконуваних творів;
- продемонструвати художньо-інтерпретаційні уміння;
- читати з листа нотний текст.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

інструментальні твори

Г. Гендель. Чакона.

М. Дремлюга. Прелюдія і фуга.

В. Єсипок. Віночок українських народних танців.

О. Герасименко. Варіації на тему української народної пісні „Цвіте терен”.

вокально-інструментальні твори

Укр. нар. пісня в обробці М. Лисенка „Ой, гаю мій, гаю”.

С. Гулак-Артемівський „Стоїть явір над водою”.

А. Кос-Анатольський „Ой, візьму відерце”.

Укр. нар. пісня в обробці В. Таловирі „В гаю зелененькім”.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Фаховий іспит визначає відповідні навички та вміння, згідно нищезазначених вимог до кожної спеціалізації. Фахове випробування за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» освітнього ступеня бакалавр оцінюються за шкалою від 0 до 200 балів за такими критеріями: рівень технічної досконалості володіння музичним інструментом / мануальним апаратом диригента/ вокальним апаратом співака (0 – 50 балів), рівень художньо –емоційного донесення музичного матеріалу (0 – 50 балів), рівень розвитку інтонаційно-ладового та гармонічного слухового аналітичного мислення (0 – 50 балів) та рівень теоретичних фахових знань (0 – 50 балів, відповідь (усно) на 5 питань, кожне питання вартує 10 балів).

200 балів							
50 балів		50 балів		50 балів		50 балів	
Рівень технічної досконалості володіння музичним інструментом/ мануальним апаратом диригента/ вокальним апаратом співака		Рівень художньо – емоційного донесення музичного матеріалу		Рівень розвитку інтонаційно-ладового та гармонічного слухового аналітичного мислення		Рівень теоретичних фахових знань	
1. Технічна свобода мануального / вокального професійного апарата.	0-10	1. Рельєфне та емоційно -усвідомлене фразоведення	0-10	1. Аналіз ланцюгів інтервалів	0-10	1. відповіді на питання з гармонії (2 питання по 10 балів)	0-20
2. Усвідомленість техніки подачі музичного імпульсу (ауфтакт / атака звука).	0-10	2. Відчуття розгортання музичної форми у часі.	0-10	2. Аналіз гармонічних, послідовностей (кадансові звороти: повні, неповні, автентичні, плагальні, перервані).	0-10		
3. Володіння різноманітними штрихами та видами звуковедення.	0-10	3. Відчуття стилістики музичного твору (епоха написання, стиль композиторського письма, жанровий різновид).	0-10	3. Аналіз ладів та модуляцій у I-шу ступінь тональної спорідненості..	0-10	2. Відповіді на питання з історії музики (3 питання по 10 балів)	0-30
4. Володіння виконавською технікою в різних темпових та динамічних співвідношеннях.	0-10	4. Емоційно-вольова складова подачі музичного матеріалу. Артистизм.	0-10	4. Чіткість та швидкість слухового відповідей на слуховому колоквиумі.	0-10		
5. Технічна складність програми творчого конкурсу у відповідності до2, 3 курсів навчання.	0-10	5. Художньо образна та стильова різноманітність програми.	0-10	5. Знання теоретичної музичної термінології.	0-10		

**Отримані бали сумуються в загальну оцінку
з фахового вступного випробування**

Кількість балів	Характеристика виконання програми та відповідей на теоретичні питання
200-188	отримує абітурієнт, який продемонстрував художню гру, відчуття стилістики, форми виконуваних творів, виявив ґрунтовні знання з дисциплін, дав відповіді на теоретичні питання.
187-172	отримує абітурієнт, який продемонстрував високий художній та технічний рівень, володіння певними компонентами музично-виконавського мислення, виявив достатні знання з дисциплін, дав відповіді на теоретичні питання.
171-156	отримує абітурієнт, який продемонстрував володіння спектром засобів виконавської виразності, але не виявив інтерпретаторських здібностей і допустив технічні неточності, виявив знання з дисциплін, дав відповіді на теоретичні питання.
155-140	отримує абітурієнт, який припустився стилістичних неточностей, не відтворив музичної форми, продемонстрував обмежений арсенал засобів виконавської виразності, виявив часткові знання з музично-теоретичних дисциплін.
139-124	отримує абітурієнт, який не продемонстрував достатній художній та технічний рівень виконавства, допустив помилки у виконанні програми, виявив знання окремих положень з музично-теоретичних дисциплін .
100-123	отримує абітурієнт, який виконав програму на низькому рівні, припустився суттєвих стилістичних неточностей, не відтворив музичної форми, допустив значні метроритмічні, інтонаційні, динамічні, штрихові помилки, не виявив знань з музично-теоретичних дисциплін.